

LA II REPÚBLICA

1931-1936

PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA I EL PERÍODE CONSTITUENT

Eleccions municipals convocades al 12 d'abril del 1931.
Plebiscit entre monarquia i República.

Oposició al règim monàrquic, coalició electoral
(republicans, socialistes i nacionalistes d'esquerra)

PACTE DE SANT SEBASTIÀ (1930).

Victòria de la coalició a les principals ciutats: Rebuig a
la monarquia i desig canvi polític. Clam popular a favor
de la República.

14 d'abril proclamació de la República en moltes
localitats i celebracions espontànies i pacífiques de la
població.

Alfons XIII, suspèn la potestat reial i marxa a l'exili.

Constitució a MAD d'un **govern provisional**
(representants del Pacte S. Sebastià) i proclamació de
la II República Espanyola.

14 D'ABRIL DE 1931, PROCLAMACIÓ DE LA II REPÚBLICA

Govern Provisional.

Disposicions d'urgència:

AMNISTIA I LLIBERTAT: perdó per a presos polítics i llibertat per partits i sindicats.

LLEIS SOCIALS: millora de la situació dels treballadors (jornada laboral 8 hores, salari mínim...). Llei de jurats mixtos.

GENERALITAT DE CATALUNYA:

Triomf a CAT, candidatures republicanes i d'esquerres (ERC). Ajuntament BCN Companys, proclama la República i Macià, proclama la Rep. Catalana integrada en la Federació de Rep. Ibèriques. Negociació govern provisional-Macià (decisió futura estructura d'estat en les futures corts constituents a canvi de la concessió immediata d'un règim d'autonomia.

Govern provisional a CAT, per gestionar la futura autonomia.

ELECCIONS A CORTS I CONSTITUCIÓ: 28 juny 1931, convocatòria d'eleccions a Corts Constituents.

Majoria coalició d'esquerres formada per republicans i socialistes.

Primera tasca elaboració de una Constitució.

Niceto Alcalá Zamora

*Francesc Macià
proclamant la República catalana*

la constitució de 1932

Eleccions generals participació molt alta (70'14%).
Victòria coalició d'esquerres 279 diputats sobre 464.
Ratificació cap de govern N. Alcalà Zamora.

Característiques constitució 1931:

Molt avançada pel seu temps, fort caràcter democràtic i progressista.

llibertats públiques i privades: Declaració ampla de drets individuals.

sufragi universal i aconfessionalitat: primera vegada sufragi universal masculí i femení (23 anys).
Aconfessionalitat de l'Estat (cap religió oficial).

establiment divisió de poders: Poder legislatiu a les Corts, Executiu govern i president de la República i judicial als tribunals.

governos autònoms: Accepta la possibilitat de constituir governs autònoms.

President del Govern

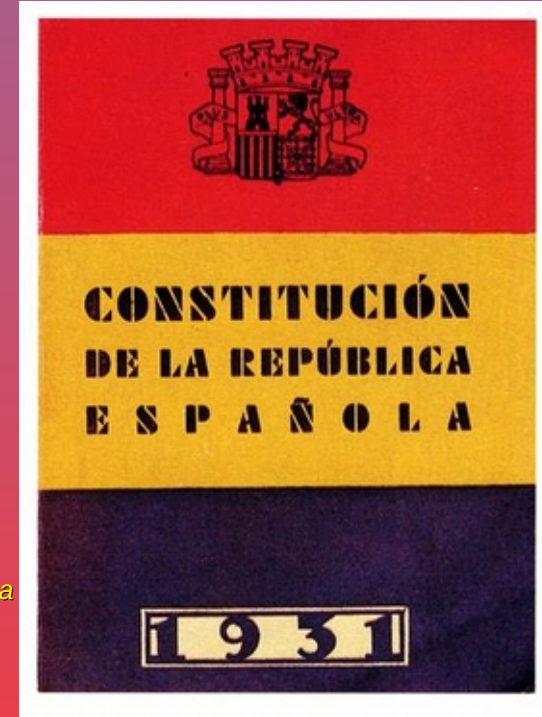

Manuel Azaña

President de la República

Niceto Alcalá Zamora

PARTITS I SINDICATS II REPÚBLICA

ESQUERRA

Partidaris

- Laïcitat de l'Estat.
- Democratització de l'exèrcit.
- Reforma agrària.
- Drets socials i laborals.
- Descentralització de l'Estat.

Prieto

Besteiro

PARTITS OBRERS

PSOE.

Influència entre els treballadors.
2 corrents:

- Socialdemòcrata.** Consolidació règim republicà (J. Besteiro, I. Prieto).
- Revolucionari.** República camí vers el socialisme. Sector sindicat **UGT** (277.011 afiliats 1930). secretari general Largo Caballero.

Largo Caballero

PARTITS REPUBLICANS

Izquierda republicana. 1934.

Acción republicana (M. Azaña) + Partit Republicà Radical Socialista (M. Domingo) + ORGA, Organització Republicana Gallega Autònoma, (Casares Quiroga). Àmbit estatal, classes mitjanes i populars. Suports intel·lectuals.

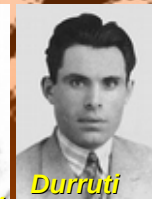
Azaña

Casares Quiroga

Federica Montseny

Durruti

Ascaso

García Oliver

Confederació Nacional del Treball.

Anarquistes.

(1 milió d'afiliats al 1936). arrelament a CAT. 2 línies d'actuació:

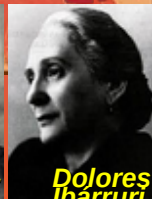
- Trentistes. Orientació sindicalista, de caire moderat i cert suport a la República.
- Revolucionari. Federació Anarquista Ibèrica (FAI). Via insurreccional i armada. Dirigents: Montseny, Durruti, Ascaso i García Oliver.

II REPÚBLICA

Ramon Castell. INS Julia Minguel

Díaz

Dolores Ibárruri

PARTITS OBRERS

PCE. Partit Comunista d'Espanya. Nombre reduït de militants.

POUM.

Partit Obrer d'Unificació Marxista.

PARTITS I SINDICATS II REPÚBLICA

DRETA

Partidaris

- estat confessional.
- Privilegis de l'exèrcit.
- Defensa propietat agrària tradicional.
- Contrària a reformes laborals.
- Estat unitari.

PARTIDO REPUBLICANO RADICAL

CENTRE DRETA

Lerroux

Alcalá Zamora

Derecha Liberal Republicana.

Partit Radical.

Contraris a les reformes republicanes i derivació cap a posicions conservadores.

ESPAÑOLES:
SI PROSPERA
EL SOCIALISMO...

DRETA

Partits conservadors i catòlics tradicionals.

Partido Agrario

Partido Liberal demócrata

Acción Española (Pemán i Maeztu). defensors de la monarquia catòlica i tradicional en front de la revolució social.

Desaparició després de la proclamació de la República.

CEDA (confederación Española de Derechas Autónomas). Coalició electoral 1933. Gil Robles. Defensa dels interessos dels grans propietaris agraris i l'Església.

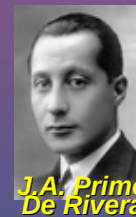
Gil Robles

Calvo Sotelo

Grups monàrquics.

Renovación Española (Calvo Sotelo). Defensa de la liquidació del règim republicà. Acords electorals amb els carlins de Comunió Tradicionalista.

J.A. Primo De Rivera

Autoritaris de caire feixista. Ideologia antidemocràtica i defensa a ultrança del nacionalisme espanyol.

1931. Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista (JONS).

1933. Falange Española (J.A. Primo de Rivera).

1934 fusió dels dos partits.

II REPÚBLICA
Ramon Castell, INS Julia Minguell

PNB. Grups conservadors autonomistes al País Basc.

ERC (Esquerra Republicana de Catalunya). 1931. Partit hegemònic durant la República. Agrupava sectors nacionalistes radicals (Estat Català de F. Macià), republicans històrics (Companyys) i petites formacions republicanes i nacionalistes. Suports: petita burgesia, pagesia i obrers industrials. Programa d'àmplies reformes polítiques i socials. Dirigents carismàtics: Macià i Companyys. A CAT, falta d'arrelament del PSOE i força sindical hegemònica CNT (no participació en eleccions i part dels seus afiliats votaven ERC).

PARTITS MARXISTES

2 grups socialistes (unió Socialista de CAT i Federació CAT del PSOE) i 4 grups comunistes (Bloc Obrer i Camperol, Esquerra Comunista, Partit Català Proletari i Partit Comunista de Catalunya). Militància escassa i poca influència política. 1935 constitució del **POUM** i 1936 formació del **PSUC**.

PARTITS AUTONOMISTES

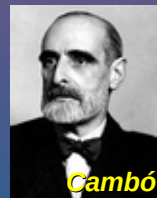
ESQUERRA DRETA

Macià Companyys

Andreu Nin

Cambó

Lliga Regionalista.

Acceptació legalitat republicana. Suport part dels industrials i grans propietaris agrícoles. Resultats electorals reduïts. 1933 canvi de nom: Lliga Catalana.

II REPÚBLICA. ETAPES

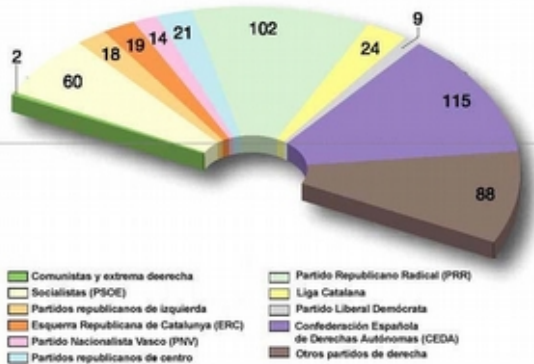
BIENNI REFORMISTA 1931-1933

Elecciones del 31

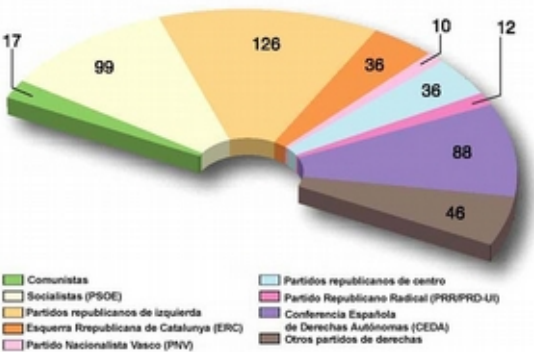
BIENNI CONSERVADOR 1933-1936

Elecciones del 33

FRONT POPULAR 1936

Elecciones del 36

BIENNI REFORMISTA

Reformes republicanes

1931-1933

Reforma religiosa.

Separació església-estat. No confessionalitat de l'Estat. Limitar la influència de l'església i secularitzar la societat espanyola. Autorització del divorci i el matrimoni civil. Secularització dels cementiris. Abolició pressupost culte i clero.

Prohibició ensenyament a les ordres religioses. Llei de congregacions (1933), limitació de béns religiosos i possibilitat de dissolució (dissolució dels jesuïtes i béns nacionalitzats).

Abalots populars anticlericals (maig 1933, MAD, Sevilla, Cadis, Múrcia,...). Sectors catòlics oposició a la República (expulsió Cardenal Segura).

Reforma militar.

Intent de reforma, exèrcit professional i democràtic.

Reducció excès d'alts comandaments de l'exèrcit (Llei de retirs, 1931).

Sotmetiment de l'exèrcit al poder civil. Reducció Capitanies generals. Creació

GUARDIA D'ASSALT, força d'ordre públic fidel a la República.

Africanistes, reforma rebuda com una agressió a la tradició militar i al poder del exèrcit.

La dreta, aprofitament del descontentament per animar a la revolta militar contra la República.

POBLACIÓ ACTIVA ESPANYA 1931

Població activa 8.500.000 persones.
45'5% agricultura:
2.000.000 milions jornalers.
750.000 arrendataris/parcers.
1.500.000 petits/mitjans propietaris.
Latifundis AND-CAST-EXT:
+50% de la terra, grans propietaris i nobles (grandesa d'Espanya).

BIENNI REFORMISTA

Reformes republicanes

1931-1933

Reforma agrària.

Primers decrets: protecció pagesia sense terra i arrendataris, prohibició rescindir contractes arrendament. Jornada laboral de 8h., establiment salaris mínims, obligació propietaris a posar en conreu terres aptes per a l'ús.

Llei de reforma agrària (1932). Intenció modernització agricultura i millora situació social pagesia. La llei permetia:

- expropiació sense indemnització de terres d'una part de la noblesa (grans d'Espanya).
- expropiació amb indemnització, conreus de manera deficient, arrendades sistemàticament, i les que es podien regar i no ho eren.

Aplicació de la llei, **Instituto de reforma Agraria (IRA)**. Pressupost anual per indemnitzacions i assentaments de famílies pageses.

Resultats inicials de la llei escassos, expropiacions i assentaments pagesos inferiors als previstos (assentaments 1932-34: 12.000 famílies). Fracàs. Causes: complexitat de la llei, lentitud i dificultats burocràtiques per aplicació, manca de pressupost per indemnitzacions, resistència dels propietaris per obstaculitzar el compliment.

Aplicació de la llei, augment de la tensió social.

Oposició grans propietaris, suport grups extrema dreta per conspirar contra la República.

Decepció jornalers amb els resultats i frustració esperances de canvi.

Una part de la pagesia, posicions revolucionàries i revoltes (ocupació de terres, incendis de cortijos, enfrontaments amb la guàrdia civil,...) en demandes de repartiment més equitatiu de la propietat agrària.

BIENNI REFORMISTA

Reformes republicanes

1931-1933

Reforma Estat centralista.

Constitució de 1931, marc jurídic per l'inici del procés per concedir a les nacionalitats històriques institucions pròpies i estatuts d'autonomia.

Catalunya creació Generalitat de Catalunya (abril 1931) i aprovació Estatut (1932).

País Basc, nacionalistes PNB i carlins, redacció projecte Estatut (Estatut d'Estella 1931). Aprovació retardada per l'oposició del republicanisme d'esquerres i socialistes (considerat confessional i poc democràtic).

Evolució PNB i acostament a posicions més centristes. Aprovació estatut autonomia (octubre 1936). Lehendakari Aguirre.

Galícia, poca força i consciència nacionalista. Procés molt lent. 1936 plebiscit de projecte d'Estatut. No es va arribar a aprovar mai per l'esclat de la Guerra Civil.

BIENNI REFORMISTA

Reformes republicanes

1931-1933

Obra Educativa i cultural.

Dedicació important de recursos a l'ensenyament. Objectiu promoció d'una educació laica i liberal. Garantia del dret a l'educació per part de l'Estat a tota la població. Intent d'acabar amb l'hegemonia de l'ensenyament religiós i es va adoptar un model d'escola mixta, laica, obligatòria i gratuïta. Increment del pressupost d'un 50%, esforç ensenyament primari, creació de 10.000 escoles i 7.000 mestres a tota Espanya.

Missions pedagògiques.

República, necessitat de millorar el nivell cultural de la població i convertir la cultura en un dret per a la majoria. Promoció de campanyes culturals destinades als sectors més humils de la població. Suport de nombrosos intel·lectuals i artistes. Missions pedagògiques: grups ambulants d'estudiants, professors i intel·lectuals portaven a zones rurals biblioteques, cors, conferències, teatre i cinema.

BIENNI REFORMISTA

Reformes republicanes

1931-1933

Reformes laborals.

Millora de les condicions laborals a càrrec del socialista Largo Caballero (ministeri de treball):

- Aprovació Llei de contractes de treball (regulació la negociació col·lectiva).
- Llei de jurats mixtos (arbitratge en cas desacord per l'Estat)
- Vacances pagades (7 dies l'any).
- Estimul augment de salaris.
- Creació assegurances socials.
- Setmana laboral 40 hores.
- Reforçament paper sindicats agrícoles (contractació feines del camp).

Oposició organitzacions patronals.

Intents d'impedir la promulgació i fre a alguns projectes.

BIENNI REFORMISTA

1931-1933

ELS PROBLEMES DE LA COALICIÓ REPUBLICANO SOCIALISTA

Conjuntura econòmica desfavorable.

Depressió econòmica mundial. Crac 29. Poca afectació, escassa relació economia ESP amb el mercat internacional. Paralització de l'emigració a Amèrica (vàlvula d'escapament atur crònic a GAL/AND). Agreujament problemes interns: atur agrícola, repartiment desigual de la terra, poca competitivitat, dèficit balança comercial,...

Política econòmica govern:

- Enfonsament inversió privada.** Decret augment de salaris (augment renda treballadors i demanda de béns de consum). Disminució beneficis empresarials (augment descontentament i desconfiança empresaris industrials i grans propietaris agrícoles).
- Disminució despesa pública** (reducció dèficit fiscal de la dictadura). Repercussió sobre sectors béns d'inversió (siderúrgia, maquinària, naval,...) i no creació de nous llocs de treball. Reducció inversió pública.

BIENNI REFORMISTA

1931-1933

ELS PROBLEMES DE LA COALICIÓ REPUBLICANO SOCIALISTA

Conflictivitat social.

Lentitud reformes (+ reforma agrària), desencís i impaciència de molts treballadors (altes tasses d'atur, patronal i propietaris agrícoles contraris a la negociació).

Radicalització i confrontació social (partits i sindicats d'esquerra).

CNT, projecte revolucionari: foment conflictivitat laboral (vagues generals) i insurrecció pagesa, destrucció ordre burgès.

1933, CNT + UGT (federación Nacional de trabajadores de la Tierra) + PCE.

Augment progressiu de vagues, insurreccions i ocupacions de terres.

1932, sublevació anarquista de minaires a l'Alt Llobregat (CAT).

1933, Casas Viejas (AND).

Assalts ajuntaments, incendis de cortijos i registres de la propietat, ocupació de terres i en ocasions, proclamació del comunisme llibertari.

Intervenció força pública (Guàrdia Civil i guàrdia d'assalt), amb morts i ferits (Casas Viejas (Cadis), Arnedo (La Rioja), Castilblanco (Badajoz).

Desgast del govern d'Azaña.

Dures mesures policials per restablir l'ordre públic contra aquests fets i descrèdit del govern. Desconfiança empresarial i desmotivació de la inversió. Empitjorament situació econòmica.

Crisi aprofitada pels sectors més conservadors per acabar amb la coalició de govern republicanosocialista.

BIENNI REFORMISTA

1931-1933

ELS PROBLEMES DE LA COALICIÓN REPUBLICANA SOCIALISTA

Reorganització de les dretes.

Les reformes republicanes (autonomia de CAT, reformes agràries, religiosa, militar,...) i la conflictivitat social van disgustar les elits econòmiques, socials i ideològiques (Església, Grans propietaris agraris, organitzacions patronals) i sectors de classes mitjanes (canvis massa radicals).

Centredreta, (grups d'empresaris, comerciants i propietaris agrícoles) **Partit Radical** de Lerroux: Oposició a la República i el posicionament d'esquerres.

CEDA (Confederación Española de Derechas Autónomas), 1933. Formació de sectors catòlics i conservadors. Líder J.M^a. Gil Robles.

Altres partits minoritaris: **Renovación Española** (J. Calvo Sotelo) i **Comunión Tradicionalista**. **JONS** i **Falange**, intensa activitats d'agitació en contra del marxisme i el perill d'una revolució bolxevic. Accions per crear un clima de crispació i temor per criticar el conjunt de la dreta, l'actuació del govern.

Exèrcit, intent de cop d'Estat. 1932.

General Sanjurjo.

1933, creació de la **Unión Militar Española** (UME), organització clandestina de militars de dretes i antireformistes (participació activa cop d'Estat de juliol 1936).

BIENNI REFORMISTA

1931-1933

LA CATALUNYA AUTÒNOMA

II REPÚBLICA
Ramon Castell, INS Julia Vinguer

Generalitat provisional i Estatut de Núria.
Negociacions provisional amb el govern de la República, reconeixement d'un govern autònom. Nom històric **Generalitat de CAT.**
Institució en mans de republicans i catalanistes d'esquerres.
Elaboració **Estatut d'Autonomia** (definició marc institucional i competències).
Avantprojecte **Estatut de Núria, 1931:**

- República federal.
- Sobirania poble de CAT.
- CAT, estat autònom dintre la Rep. Española.
- català llengua oficial.
- possibilitat federació països parla catalana.
- GENE. Competències exclusives: ensenyament, cultura, policia i ordre públic, sanitat, obres públiques, agricultura, regulació dret civil, ordenació territorial, règim municipal i tribunals de justícia.
- Finançament, gestió d'impostos directes, indirectes, administració central.

Aprovació per plebiscit popular (99%).

Estatut d'Autonomia, 1932.

Elecciones generales Cortes, triomf d'Esquerra Republicana. Macià presentació a les Corts de MAD de l'Estatut per discussió i aprovació. La Dreta, indignació pel perill de la unitat espanyola. Mítings, manifestos i campanyes de boicot en contra. La Constitució de 1931 recollia única sobirania espanyola, prohibició federació de regions, oficialitat del castellà i no contemplant la cessió de competències de l'Estatut.

3 posicions polítiques:

Autonomia moderada (govern central).

Autonomia àmplia, Parlamentaris catalans en front comú.

Espanya unitària, oposició de dretes.

9 de setembre 1932, aprovació.

BIENNI REFORMISTA

LA CATALUNYA AUTÒNOMA

1931-1933

Text definitiu,
diferències Estatut de Núria:

- Institucions bàsiques
(Parlament i Govern GENE).
- CAT, regió autònoma dins Estat Espanyol.
- Català i castellà llengües oficials.
- Competències retallades i compartides amb l'Estat central.
- Atribucions en ordre públic i administració de justícia.
- Plenes competències:
dret civil català.
Règim administratiu.
- Creació tribunal de Cassació de CAT (òrgan suprem d'apel·lació)
- Conflictes CAT-Estat resolució Tribunal de Garanties Constitucionals.

Eleccions parlament de Catalunya:

Coalició Esquerra Republicana. Model social republicà, progressista, laic i d'esquerra moderada.

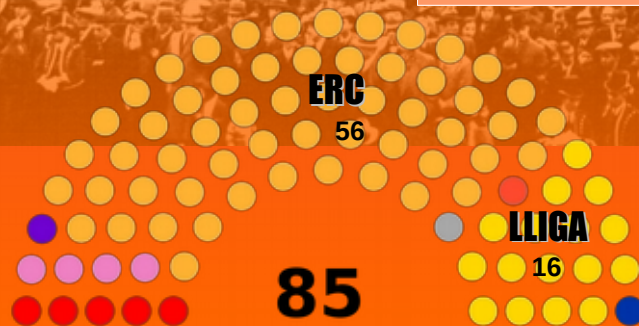
Coalició de la Lliga, conservadors, catòlic i oposat al reformisme social i laïcisme.

Macià
President Generalitat

Resultats parlament de Catalunya:

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	56
Lliga Regionalista (LR)	16
Unió Socialista de Catalunya (USC)	5
Partit Radical Autònom de les Comarques Tarragonines (PRAT)	4
Unió Catalanista (UC)	1
Partit Republicà Federal (PRF)	1
Partit Catalanista Republicà+Acció Catalana Republicana (PCR/ACR)	1
Unió Democràtica de Catalunya (UDC)	1

BIENNI REFORMISTA

1931-1933

LA CATALUNYA AUTÒNOMA

Tasca de Govern.

Agricultura.

Foment de les cooperatives i centres d'experimentació agrària. **Problema rabassaires.** Mesures, reducció 50% de les rendes que els rabassaires pagaven als propietaris, i elaboració d'una llei per permetre'n l'accés a la propietat.

Política social.

Llei de bases 1934, organització serveis de Sanitat i Assistència Social de la GENE. Millora xarxa d'hospitals, assistència malalts, atenció psiquiàtrica, prevenció, vacunació i higiene pública. Suport social, creació organismes com Institut Contra l'Atur Forçós (ICAF) i el Consell de Treball.

Ensenyament.

Fundació de escoles i centres d'ensenyament secundari i professional. Institut-Escola (laboratori d'experiències pedagògiques innovadores). No ves escoles per formar mestres i autonomia a l'UB.

Millora condicions salarials i laborals dels mestres, introducció coeducació, laïcitat i pautes dels moviments de renovació pedagògica. Colònies d'estiu per nens, ampliació biblioteques populars, arxius i museus.

Cultura.

Normalització de la Llengua catalana. 1932, publicació Dicc. Gen. Pompeu Fabra (fixació i difusió català normatiu). Bilingüisme en escoles primàries, i avançament del català en tots els nivells de l'ensenyament. Publicació de 27 diaris en català; la llengua, eina de comunicació social.

Nova divisió territorial.

Model comarcal. Capitals de comarca com a centres de serveis d'un conjunt de municipis. Divisió en 38 comarques (aprovació 1936).

BIENNI CONSERVADOR

1933-1935

Eleccions del 1933. Govern de dretes.

Eleccions nov. 1933. Abstenció força alta. Dones amb dret de vot.

Esquerreres desunides: republicans i socialistes candidatures separades. Abstenció nombre important d'obrers (petició CNT).

Dreta, unida i organitzada.

Resultats victòria dels partits de centredreta. 2 anys de govern conservador (**Bienni Negre** per les esquerreres).

Paralització de les reformes.

Govern presidit per Lerroux.

Paralització reforma agrària: devolució terres a la noblesa, anul·lació la cessió de propietats mal conreades i llibertat total de contractació (baixada de salaris als jornalers).

Contrarestar la reforma religiosa: aprovació d'un pressupost de culte i clero, negociacions concordat amb la Santa Seu.

Exèrcit: amnistia sublevats Sanjurjo i col·laboradors amb la dictadura de Primo de Rivera.

Educació: respecte dels canvis del govern anterior, però reducció considerable del pressupost.

Autonomies: paralització discussió projecte estatut basc.

Govern, gir conservador i obstruccionista del procés reformista.

Radicalització PSOE i UGT. Sector més esquerrà (Largo Caballero), proposta de deixar de col·laborar amb les forces burgeses i propugnar la revolució social i apropament a les posicions anarquistes.

1934

Vagues i conflictes

BIENNI CONSERVADOR

1933-1935

II REPÚBLICA
Ramon Castell, INS Julia Minguell

Conflicte rabassaire a Catalunya.

Govern de la GENE control dels republicans d'esquerra.
Enfrontament amb el govern central.

Aprovació del Parlament de CAT de la **Llei de contractes de conreu**, garantia als pagesos rabassaires l'accés a la propietat de les terres que treballaven a canvi d'un pagament als propietaris (preus taxats pel govern). Propietaris (Institut Agrícola Català de Sant Isidre i suport de la Lliga Cat.) contraris a la llei i reclamació davant el Tribunal de Garanties Constitucionals (anul·la la llei). GENE, no accepta l'anul·lació i torna a aprovar una llei idèntica.

Enfrontament i grans diferències polítiques i socials entre dretes i esquerres catalanistes (Lliga i Esquerra) i GENE i govern central.

BIENNI CONSERVADOR

1933-1935

Revolució d'octubre del 1934.

CEDA, reclamació al govern d'accions més contundents em matèria d'ordre públic davant la mobilització obrera. Exigència de participar en el govern amb la amenaça de retirar el suport parlamentari. **Lerroux entrega tres ministeris al partit de Gil Robles.** Interpretació de l'esquerra de l'entrada de la CEDA al govern, com una deriva cap al feixisme.

UGT convocatòria de **vaga general** per impedir la consolidació del nou govern (escassa participació CNT). Fracàs del moviment, escassa coordinació i decret d'Estat de guerra. Esdeveniments greus a Astúries i CAT.

Astúries.

Mineries protagonistes d'una **revolució social** (acords anarquistes, socialistes i comunistes). Ocupació dels pobles de les conques mineres, presa de les casernes de la guàrdia civil i substitució ajuntaments per comitès revolucionaris. Van assumir el proveïment d'aliments, funcionament de transports i subministrament d'aigua i electricitat. Defensa de la revolució, setge a la ciutat d'Oviedo i enfrontament amb les forces de l'ordre.

Govern, enviament des d'Àfrica a la Legió, comandada per F. Franco. Resistència durant 10 dies. **Repressió molt dura.** + 1.000 morts (moltes execucions sumariíssimes pels comandaments militars), 2.000 ferits i 5.000 detinguts. Campanya internacional per les víctimes.

BIENNI CONSERVADOR

1933-1935

Catalunya.

Revolta amb el suport del president de la GENE (Companys). Intent d'evitar la entrada de la CEDA al govern (caràcter antiautonòmic):

6 oct. **proclamació de la República Catalana** (dintre la Rep. Federal espanyola) i organització vaga general (PSOE, UGT, U.Rabassaires i comunistes). Negativa CNT i escàs suport ciutadà. Fracàs.

Declaració Estat de guerra del govern, enviament de l'exèrcit i ocupació Palau de la GENE. Detinguts tots els membres del govern, diputats, alcaldes, regidors, dirigents de partits i sindicats d'esquerres (3.500 empresonats).

La crisi del Segon Bienni.

Conseqüències revolució d'octubre: Augment de l'influència de la CEDA en el govern. Reorientació política.

Aplicació condemes i tornada propietats del jesuïtes. Ministre de la guerra Gil Robles i F. Franco cap d'Estat Major.

1935, projecte de modificació de la Constitució (revisió autonomies, abolició divorci i negació possibilitat expropiació de terres).

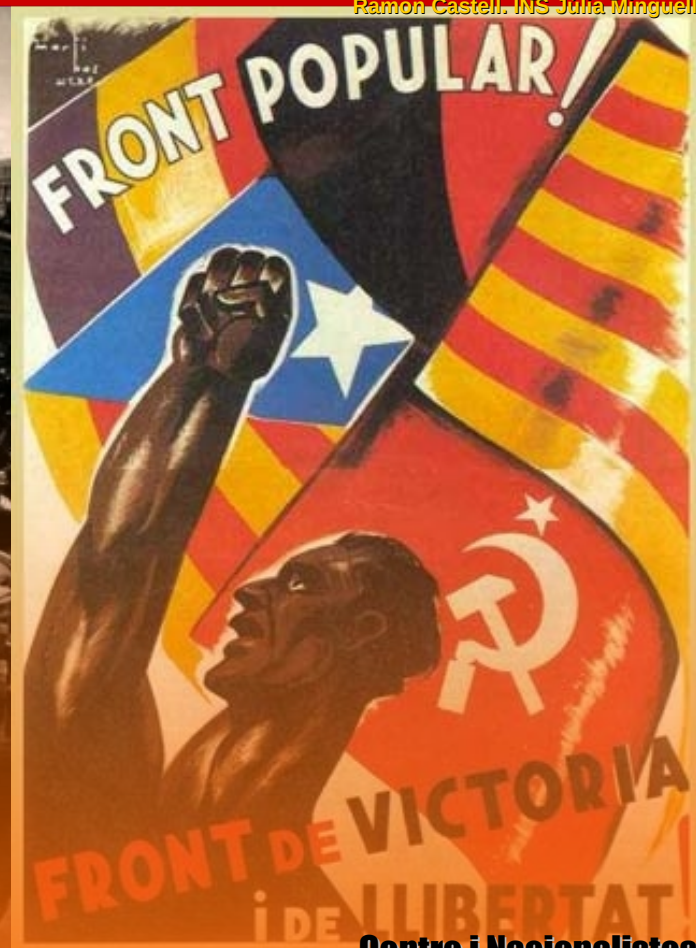
CAT, suspensió Estatut d'Autonomia i anul·lació Llei de contractes de conreu rabassaires (pagament de rendes i desnonaments i empresonaments en cas de resistència).

1935, crisi de govern. Partit Radical, escàndols de corrupció (Cas de l'estraperlo: ruleta trucada i suborns en casinos. Cas Nombela: malversació de fons de polítics).

Deslegitimació del Partit Radical per governar. Intent de Gil Robles per ser anomenat president de govern. Negativa de Alcalà Zamora i **convocatòria de noves eleccions legislatives** al febrer del 1936.

TRIOMF DEL FRONT POPULAR

1936

Eleccions febrer 1936.

Partits catalanistes d'esquerra agrupats en el **Front d'Esquerres**. Programa electoral: amnistia política empresonats (fets d'Octubre 34), restabliment de l'Estatut, la Generalitat i la Llei de contracte de conreu.

Suport al **Front Popular**, coalició de republicans d'esquerra, socialistes i comunistes a tot l'Estat. Recuperació legislació reformista. CNT no va demanar l'abstenció.

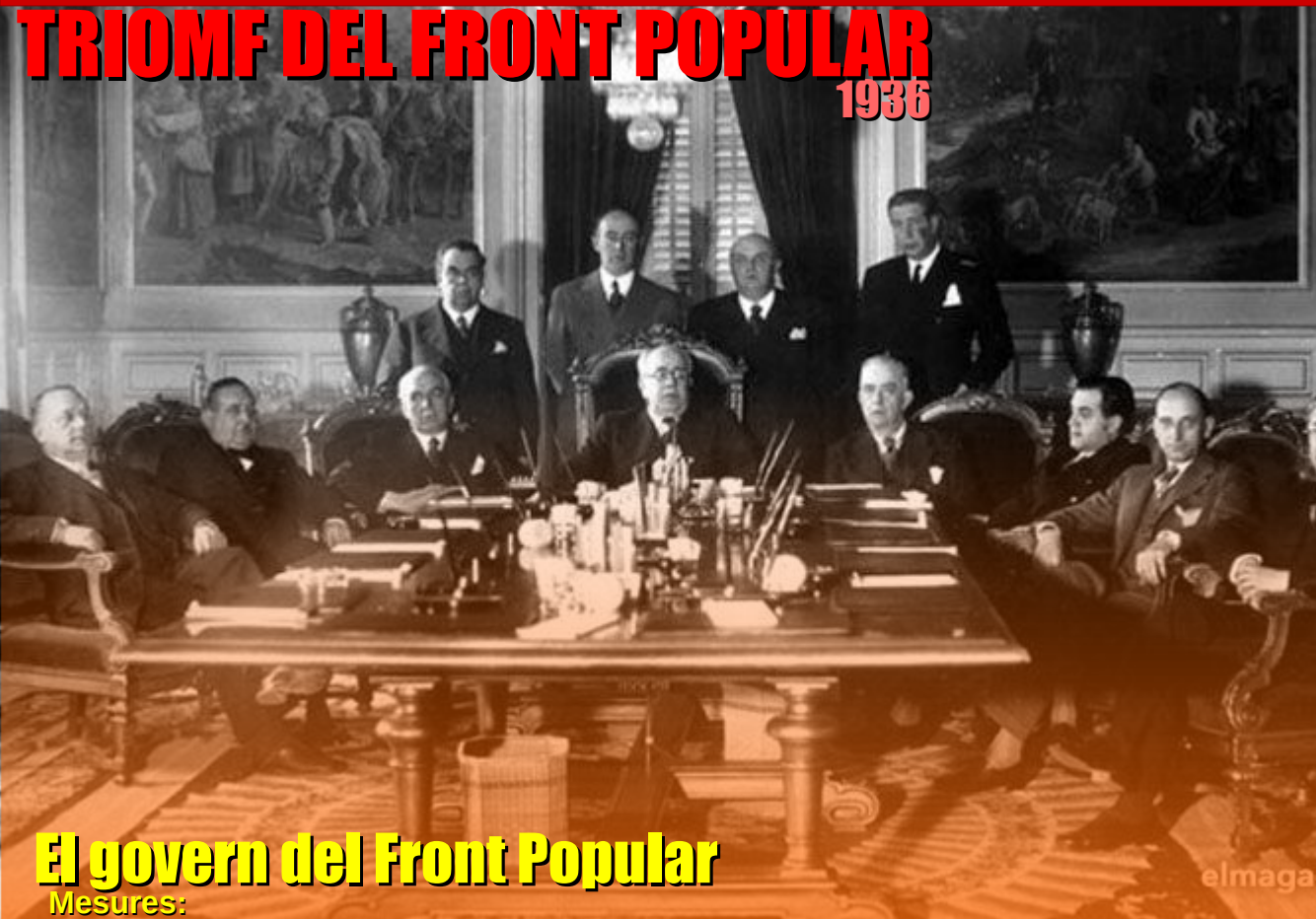
Partits de la dreta, formació **Front Català d'Ordre** (bloc de la Lliga). ESP agrupació en el **Bloque Nacional** (CEDA, republicans de dretes, monàrquics, tradicionalistes).

Eleccions resultats: 48% Front Popular. Govern format per republicans d'esquerra (Izquierda Republicana i Unión Republicana). Socialistes i altres partits de la coalició compromís de suport parlamentari. Escollit president Manuel Azaña i cap de govern Casares Quiroga.

TRIOMF DEL FRONT POPULAR

1936

El govern del Front Popular

Mesures:

- Decret d'amnistia per +30.000 presos polítics.
- Readmissió obrers a les empreses per la vaga oct. 34.
- PB i GAL inicis negociacions aprovació estatuts.
- Represa procés reformista.

Elements radicals CNT, un sector del socialisme i PCE : convocatòria de vagues per millorar les condicions laborals i jornalers ocupació de terres (AND i EXT).

Rebuig de la dreta. Oposició mesures del govern propietaris de terres i empresaris industrials tancaments de fàbriques i expatriació de capitals. Campanya de l'Església en contra de la República. Falange Española, foment de clima **d'enfrontament civil i crispació política** (*dialèctica dels punys i les pistoles*, J.A. Primo de Rivera): formació de patrulles armades de falangistes, per cometre accions violentes contra líders esquerra. Militants radicals d'esquerra resposta de la mateixa forma.

CAT. Restabliment de la GENE i les seves institucions. Parlament confirmació de Companys com a president. Llei de contractes, entrada en vigor. Clima de moderació a CAT, predisposició a la col·laboració per consolidar l'autonomia entre ERC i la Lliga (posicions més centristes). CNT sectors més moderats, més poder davant la FAI.

TRIOMF DEL FRONT POPULAR

1936

Cap al cop d'Estat

Estratègia, creació de clima de violència per afavorir cop militar en contra de la República.

Conspiració militar, agafa força amb el **general Mola** al capdavant. Organització d'un pronunciament militat simultani a totes les guarnicions possibles (+ MAD i BCN) i protagonisme de l'exèrcit d'Àfrica (comandament del general Franco). La República canvia de destinació als generals sospitosos implicats sense destituir-los (Franco a Canàries, Mola a Navarra i Goded a les Balears).

Conspiració militar, suports de les forces polítiques de la dreta (sectors monàrquics, carlins, falangistes,...) i recolzament de la Itàlia feixista i l'Alemanya nazi (contactes previs amb els conspiradors i oferiment d'ajuda econòmica i militar).

El dia 14 de juliol assassinat a MAD del dirigent monàrquic **Calvo Sotelo**, com a resposta al assassinat del tinent Castillo (col·laborador de les milícies d'esquerra). La mort del polític accelera els plans colpistes i inici de **la sublevació** (Marroc 17 de juliol).

S'inicia la Guerra Civil.